| | |
|---|---|
| **Nazwa projektu**<br>Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym<br><br>**Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące**<br>Ministerstwo Klimatu i Środowiska<br>Ministerstwo Finansów<br>Ministerstwo Rozwoju i Technologii<br><br>**Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu**<br>Pani Anita Sowińska; Podsekretarz Stanu<br><br>**Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu**<br>Anna Kamińska, tel.: (22) 36 92 171,<br>e-mail: anna.kaminska@klimat.gov.pl<br>Tomasz Zaliwski, tel.: (22) 36 92 840,<br>e-mail: tomasz.zaliwski@klimat.gov.pl | **Data sporządzenia**<br>24 kwietnia 2024 r.<br><br>**Źródło:**<br>Upoważnienie ustawowe:<br>art. 40m ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi<br>(Dz. U. z 2023 r. poz. 1658 i 1852)<br><br>**Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Klimatu i Środowiska:** 1151 |

## OCENA SKUTKÓW REGULACJI

### 1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Istotą problemu jest konieczność określenia wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym.

Zmiany wprowadzone ustawą z 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1852) wprowadzają system kaucyjny obejmujący butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, z wyłączeniem szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych, puszki metalowe o pojemności do jednego litra, a także butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do półtora litra.

Przedsiębiorcy prowadzący jednostkę handlu lub inny punkt objęty systemem kaucyjnym, uczestniczący w systemie kaucyjnym w zakresie pobierania kaucji i zwracania kaucji oraz odbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych, zobowiązani będą m.in. do pobrania kaucji przy zakupie napoju w opakowaniu objętym systemem oraz do zwrotu pobranej przy zakupie kaucji w momencie zwrotu opakowań lub odpadów opakowaniowych objętych systemem kaucyjnym.

Niewydanie projektowanego rozporządzenia spowoduje, że zaangażowane podmioty nie będą mogły wypełniać nałożonych na nie obowiązków.

### 2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się określenie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym, tj. dla:

1) butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych, z wyłączeniem szklanych lub metalowych butelek na napoje, których zakrętki i wieczka są wykonane z tworzyw sztucznych – w wysokości 0,50 zł za jedną sztukę opakowania,
2) puszek metalowych o pojemności do jednego litra – w wysokości 0,50 zł za jedną sztukę opakowania,
3) butelek szklanych wielokrotnego użytku o pojemności do półtora litra – w wysokości 1,00 zł za jedną sztukę opakowania

- co zapewni akceptowalną społecznie i łatwą do zapamiętania wysokość kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań pobieranej od wszystkich uczestników systemu kaucyjnego na terytorium kraju. Wysokość kaucji w kwocie 0,50 zł na opakowania z tworzyw sztucznych i puszki metalowe odpowiadać będzie średniej wysokości kaucji w krajach europejskich. Natomiast kaucja w wysokości 1,00 zł na opakowania szklane wielokrotnego użytku wynika z analizy obecnie funkcjonującego w kraju systemu zwrotu butelek stosowanego przez browary. Wysokość tej kaucji jest

akceptowalna przez konsumentów, a dla wprowadzających stanowi wystarczająca rekompensatę w przypadku potrzeby odnowienia opakowania.

**3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?**

Przepisy dotyczące wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym są powszechne w krajach członkowskich UE.

Każdy kraj indywidualnie ustala, które rodzaje opakowań zostaną objęte systemem kaucyjnym. Najczęściej państwa europejskie obejmują systemem opakowania z tworzyw sztucznych, szkła i metalu (Chorwacja, Dania, Estonia, Finlandia, Niemcy) lub tylko wybrane opakowania (np. Norwegia nie obejmuje systemem opakowań szklanych, a w Holandii systemem objęte są jedynie opakowania z tworzyw sztucznych).

Wśród państw europejskich zróżnicowania jest również wysokość kaucji i waha się, w zależności od kraju, w granicach od 0,07 Euro (Chorwacja) do 0,40 Euro (Finlandia - dla butelek PET o pojemności powyżej jednego litra). Ponadto w państwach takich jak Dania, Finlandia, Holandia, Norwegia oraz Szwecja wysokość kaucji została zróżnicowana w zależności od rodzaju lub wielkości opakowania, natomiast w państwach, takich jak: Niemcy, Islandia, Łotwa, Litwa, Słowacja jest jednolita dla wszystkich opakowań.

Nie ma jednego rozwiązania dotyczącego ustalenia wysokości stawek kaucji, stąd zaproponowano połączenie średniej z krajów europejskich dla opakowań z tworzyw sztucznych i puszek metalowych oraz utrzymanie obecnie obowiązującej kaucji dla opakowań szklanych wielokrotnego użytku.

**4. Podmioty, na które oddziałuje projekt**

| Grupa | Wielkość | Źródło danych | Oddziaływanie |
|---|---|---|---|
| Przedsiębiorcy wprowadzający produkty w opakowaniach objętych systemem kaucyjnym | ok. 75 tys. | Rejestr-BDO (stan na dzień 4.10.2021) | Obowiązek umieszczania na opakowaniach oznakowania określającego wysokość kaucji. |
| Osoby rezydujące w Polsce mogące zaopatrywać się w napoje | ok. 38 mln. osób | Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 (Liczba ludności rezydującej w Polsce w dniu 31 marca 2021 r.) | Obowiązek uiszczenia kaucji w przypadku wyboru napoju w opakowaniu objętym systemem kaucyjnym oraz możliwość późniejszego odzyskania kaucji przy zwrocie opakowania. |
| Nierezydenci | 51,0 mln nierezydentów (w tym w celu dokonania zakupów 30,68 mln): 9,7 mln turystów (w celu dokonania zakupów 0,4 mln) oraz 41,3 mln odwiedzających jednodniowych (w celu dokonania zakupów 30,28 mln) | GUS (Turystyka w 2021 r.) | Obowiązek uiszczenia kaucji w przypadku wyboru napoju w opakowaniu objętym systemem kaucyjnym oraz możliwość późniejszego odzyskania kaucji przy zwrocie opakowania. |
| Samorządy gminne | 2 477 gmin | GUS | Należy spodziewać się zmniejszenia ilości odbieranych przez gminy odpadów komunalnych. |
| Jednostki handlu detalicznego i hurtowego | Ogólna liczba sklepów w 2021 r. w Polsce powyżej 330 tys., w tym: - jednostek powyżej 100 $m^2$ - 40 tys., | GUS (Analizy statystyczne. Rynek wewnętrzny) | Pobieranie kaucji w określonej wysokości, a w przypadku jednostek handlowych o powierzchni powyżej 200 $m^2$ również zwrot kaucji oraz przyjmowanie opakowań |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | (ok. 12%),<br>- supermarketów i hipermarketów - ponad 9 tys. | | i odpadów opakowaniowych. |

**5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji**

Projekt nie był przedmiotem pre-konsultacji.

Projekt rozporządzenia był przedmiotem konsultacji publicznych, które zostały przeprowadzone zgodnie z uchwałą Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt, w ramach konsultacji publicznych, został skierowany w dniu 22 listopada 2023 r. (na 10 dni) do:

1) Polskiej Izby Handlu;
2) Stowarzyszenia Krajowa Unia Producentów Soków;
3) Polskiej Federacji Producentów Żywności;
4) Związku Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie;
5) Polskiego Stowarzyszenia Zero Waste;
6) Reloop Europe;
7) Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji;
8) Związku Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK;
9) Polskiego Związku Przetwórców Tworzyw Sztucznych;
10) European Environmental Bureau;
11) Fundacji Społecznej Edukacji Ekologicznej;
12) Instytutu Gospodarki o Obiegu Zamkniętym;
13) Stowarzyszenia Polski Recykling;
14) WWF Polska;
15) Fundacji na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL;
16) EcoTech System;
17) Grupy Maspex Sp. z o. o.;
18) Pepsico Polska;
19) Oshee Sp. z o. o.;
20) Grupy Żywiec S.A.;
21) Grupy spółek Danone;
22) ERP Polska Organizacji Odzysku Sprzętu Elektrycznego i Elektronicznego i Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
23) Branżowej Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
24) Tom-Doleko-Ekola Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
25) „Oiler Organizacji Odzysku Opakowań I Olejów” S.A.;
26) Interzero Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
27) Biosystem Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
28) Organizacji Odzysku Opakowań Rebis S.A.;
29) Organizacji Odzysku Opakowań Torent S.A.;
30) Reeko Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
31) Rekopol Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
32) Alba Organizacji Odzysku OPAKOWAŃ S.A.;
33) Total-Eko Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
34) Auraeko Baterpak Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
35) Pro-Ekol Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
36) Eko Cykl Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
37) Eurobac Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
38) Energa Organizacji Odzysku Produktów i Opakowań S.A.;
39) Eko Trade Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
40) Recan Organizacji Odzysku Opakowań S.A;
41) Eko-Świat Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
42) Eko-Punkt Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
43) CCR Repack Polska Organizacji Odzysku Opakowań S.A.;
44) Ogólnopolskiej Organizacji Odzysku Opakowań O Trzy S.A.;

45) Konsorcjum Olejów Przepracowanych - Organizacji Odzysku Opakowań i Olejów S. A.
46) Krajowa Izba Gospodarcza Przemysł Rozlewniczy
47) Związek Pracodawców Polski Przemysł Spirytusowy

Projekt rozporządzenia został skierowany do zaopiniowania w dniu 22 listopada 2023 r., (na 10 dni) przez:
1) wojewodów;
2) marszałków województw;
3) Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Ponadto projekt rozporządzenia został skierowany do zaopiniowania przez reprezentatywne organizacje pracodawców w dniu 22 listopada 2023 r., (na 30 dni) przez:

1) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
2) Konfederację „Lewiatan";
3) Związek Rzemiosła Polskiego;
4) Business Centre Club – Związek Pracodawców;
5) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
6) Federację Przedsiębiorców Polskich.

Z uwagi na zakres zmian w projekcie wprowadzonych po etapie pierwszych konsultacji oraz na zmiany w składzie Rady Ministrów, projekt rozporządzenia został skierowany w dniu 25.03.2024 r. na 10 dni do ponownych uzgodnień międzyresortowych. W czasie tego opiniowania nie zgłoszono uwag do nowej wersji projektu.

Projekt podlegał opiniowaniu przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, gdyż dotyczy spraw związanych z samorządem terytorialnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej. Pierwsza wersja projektu rozporządzenia uzyskała pozytywną opinię Zespołu ds. Energii, Klimatu i Środowiska Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 15 grudnia 2023 r. w związku z niezgłoszeniem uwag przez stronę samorządową. Z uwagi na zakres zmian w projekcie wprowadzonych po analizie postulatów i uwag zgłaszanych w czasie pierwszych konsultacji publicznych oraz w czasie spotkania konsultacyjnego w dniu 5 marca 2024 r. oraz zmiany w składzie Rady Ministrów, nowa wersja projektu rozporządzenia została skierowana do ponownych uzgodnień z KWRiST. W czasie posiedzenia Zespołu Energii, Klimatu i Środowiska w dniu 16 kwietnia 2024 r. wyjaśnione zostały uwagi zgłoszone przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy oraz Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. Projekt otrzymał opinię pozytywną i został skierowany do przedstawienia na posiedzeniu plenarnym. W dniu 23 kwietnia 2024 r. na posiedzeniu plenarnym KWRiST nowy projekt rozporządzenia otrzymał opinię pozytywną.

Projekt nie podlegał opiniowaniu, konsultacjom ani uzgodnieniom z organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym. Z uwagi na zakres projektu, który nie dotyczy praw, interesów i zadań związków zawodowych, nie podlegał opiniowaniu przez reprezentatywne związki zawodowe.

Projekt nie dotyczy także spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

Projekt rozporządzenia, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Wyniki opiniowania i konsultacji publicznych zostały omówione w raporcie z konsultacji zawierającym zestawienie przedstawionych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich przez organ wnioskujący i udostępnionym na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

## 6. Wpływ na sektor finansów publicznych

| (ceny stałe z …… r.) | Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł] | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 0 | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | *Łącznie (0-10)* |
| **Dochody ogółem** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| budżet państwa | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| JST | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| pozostałe jednostki (oddzielnie) | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |

| | | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Wydatki ogółem** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| budżet państwa | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| JST | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| pozostałe jednostki (oddzielnie) | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| **Saldo ogółem** | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| budżet państwa | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| JST | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |
| pozostałe jednostki (oddzielnie) | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — |

| | |
|---|---|
| Źródła finansowania | Wprowadzana regulacja nie będzie miała wpływu na budżet państwa. |
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń | – |

**7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe**

| | | Skutki | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Czas w latach od wejścia w życie zmian | | 0 | 1 | 2 | 3 | 5 | 10 | *Łącznie (0-10)* |
| W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.) | duże przedsiębiorstwa | — | — | — | — | — | — | — |
| | sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw | — | — | — | — | — | — | — |
| | rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe | — | — | — | — | — | — | — |
| | osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze | — | — | — | — | — | — | — |
| W ujęciu niepieniężnym | duże przedsiębiorstwa | – | | | | | | |
| | sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw | – | | | | | | |
| | rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe | – | | | | | | |
| | osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze | – | | | | | | |
| Niemierzalne | sytuacja ekonomiczna i społeczna rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych | – | | | | | | |

| | |
|---|---|
| Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń | Każdy nabywający napoje w oznakowanych opakowaniach objętych systemem kaucyjnym będzie uiszczał kaucję w wysokości określonej w rozporządzeniu. Gdy zdecyduje się zwrócić puste opakowanie do punktu zbierania, odzyska wpłaconą kaucję. To od świadomej decyzji klientów będzie zależało, czy za dane opakowanie będą odzyskiwać kaucję czy nie – tak więc nie jest możliwe przewidzenie wielkości kwot, jakie zostaną zwrócone lub pozostaną niezwrócone w ramach systemu kaucyjnego. |

**8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu**

☒ nie dotyczy

| | |
|---|---|
| Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności). | ☐ tak<br>☒ nie<br>☐ nie dotyczy |
| ☐ zmniejszenie liczby dokumentów<br>☐ zmniejszenie liczby procedur<br>☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy<br>☐ inne: | ☐ zwiększenie liczby dokumentów<br>☐ zwiększenie liczby procedur<br>☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy<br>☐ inne: |
| Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji. | ☐ tak<br>☐ nie<br>☒ nie dotyczy |

Komentarz:
Projekt nie wpłynie na zmianę obciążeń regulacyjnych.

**9. Wpływ na rynek pracy**

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

**10. Wpływ na pozostałe obszary**

| | | |
|---|---|---|
| ☒ środowisko naturalne | ☐ demografia | ☐ informatyzacja |
| ☐ sytuacja i rozwój regionalny | ☐ mienie państwowe | ☐ zdrowie |
| ☐ sądy powszechne, administracyjne | ☒ inne: wpływ na obywateli | |

| | |
|---|---|
| Omówienie wpływu | Zakłada się, że określenie wysokości kaucji na odpowiednim poziomie zachęci konsumentów do zwracania opakowań objętych systemem kaucyjnym, co wpłynie na wzrost ilości selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych objętych tym systemem, a w konsekwencji może zwiększyć ich wykorzystanie jako surowców wtórnych oraz zmniejszyć zużycie surowców potrzebnych do produkcji nowych opakowań. W skali całego kraju przyczyni się do zmniejszenia ilości odpadów opakowaniowych w strumieniu odpadów komunalnych. |

**11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego**

Planuje się, że niniejsze rozporządzenie wejdzie w życie po 14 dniach od dnia ogłoszenia.

**12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?**

Ewaluacja aktu prawnego będzie prowadzona cyklicznie wspólnie z ewaluacją zmian dotyczących kaucji wprowadzonych ustawą o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw, gdyż oba dokumenty są ściśle ze sobą powiązane.

**13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)**

–